

Bryssel den 28.9.2016
SWD(2016) 314 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Rapport om EU:s översyn av exportkontrollsystemet

Följedokument till

Förslag till

Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering samt teknisk assistans för produkter med dubbla användningsområden (omarbetning)

{ COM(2016) 616 final }

{ SWD(2016) 315 final }

Sammanfattning
Konsekvensbedömning för översynen av EU:s policy för exportkontroller
A. Behov av åtgärder
Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?
<p>EU:s nuvarande exportkontrollsystem är inte fullt anpassat för att hänga med i den pågående utvecklingen och framväxten av nya säkerhetsrisker, den snabba tekniska och vetenskapliga utvecklingen samt omvandlingen av handelsflödena och de ekonomiska processerna. Det nuvarande systemet tar inte heller tydlig hänsyn till den framväxande handeln med teknik för it-övervakning och de risker den medför för den inre säkerheten och de mänskliga rättigheterna. Ur ekonomisk synvinkel lägger det nuvarande systemet en stor administrativ börda både på industrin och myndigheterna och ibland är rättsläget oklart. Vidare leder skillnader i tolkning och tillämpning i medlemsstaterna till att regelverket genomförs asymmetriskt, vilket snedvrider konkurrensen på den inre marknaden. Problemet drabbar en rad ekonomiska aktörer i olika segment av industrin, däribland små och medelstora företag, samtidigt som frågorna kring säkerheten och de mänskliga rättigheterna är viktiga både för vissa kategorier i tredjeländ, däribland dissidenter eller aktivister, och för allmänheten i EU.</p>
Vad förväntas initiativet leda till?
<p>Översynen av EU:s exportkontrollsystem syftar till att stödja unionens övergripande politiska mål, i enlighet med artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen, och ska således bidra till fred och säkerhet liksom fri och rättvis handel och skydd för de mänskliga rättigheterna. De särskilda politiska målen är att åstadkomma anpassning till framväxande säkerhetsrisker och hot, att nå anpassning till den snabba tekniska och vetenskapliga utvecklingen, att förebygga att teknik för it-övervakning exporteras i strid med de mänskliga rättigheterna, att minska snedvridningen av konkurrensen och de administrativa kostnaderna inom den inre marknaden, att åstadkomma likvärdiga förutsättningar på global nivå och att säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av kontrollerna i hela unionen.</p>
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?
<p>Exportkontroll av varor med dubbla användningsområden ingår i den gemensamma handelspolitiken. Därför har EU behörighet att agera i enlighet med sin exklusiva behörighet enligt artikel 207 i EUF-fördraget. Målen kan endast uppnås genom åtgärder på EU-nivå för att se till att de behöriga myndigheterna arbetar nära tillsammans och tillämpar kontroller på ett enhetligt sätt. Insatser på EU-nivå krävs även för att undanröja snedvridning på den inre marknaden och för att främja dialogen med viktiga handelspartners för att åstadkomma likvärdiga förutsättningar på global nivå. Åtgärder på EU-nivå krävs även för att skydda de grundläggande rättigheter som stadfästs i stadgan om de grundläggande rättigheterna. De översynsalternativ som presenteras är förenliga med proportionalitetsprincipen eftersom de är begränsade till vad som är nödvändigt för att uppnå målen.</p>
B. Lösningar
Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?
<p>Mot bakgrund av förslagen i kommissionens meddelande COM(2014) 244 har fem alternativ tagits fram som spänner över ett utgångsscenario (ingen förändring) till en fullständig omarbetning och harmonisering av exportkontrollsystemet.</p> <p>En utförlig analys gjordes för att bedöma konsekvenserna av de olika alternativen för översynen. Alternativ 2 (stöd till genomförande och verkställighet), alternativ 3 (uppgradering av EU-systemet) och alternativ 4 (modernisering av EU-systemet) jämfördes med alternativ 1 (utgångsscenario). Bedömningen bygger på analys och praktik från kommissionens egna enheter, uppgifter och input från medlemsstaterna, rön från en extern undersökning med uppgiftsinsamling samt på samråd med berörda aktörer. Ett femte alternativ (översyn av EU-systemet) som radikalt skulle förändra EU:s agerande i fråga om exportkontroller mötte kraftigt motstånd från medlemsstaterna och aktörerna och har därför inte analyserats vidare.</p> <p>Alternativ 3 framstår som det mest effektiva och ändamålsenliga alternativet med avseende på de ekonomiska och säkerhetsmässiga konsekvenserna. Men alternativ 4 framstår som oundgängligt för att kunna förebygga kränkningar av de mänskliga rättigheterna som beror på bristande kontroll av teknik för it-övervakning. En kombination av alternativ 3 och 4 har valts som rekommenderat alternativ.</p>
Vem stöder vilka alternativ?
<p>Medlemsstaterna, Europaparlamentet, industrin och det civila samhället medger att det finns ett behov av att modernisera exportkontrollsystemet på i stort sett det sätt som beskrivs i alternativ 2 och 3, även om de intar skilda ståndpunkter i vissa frågor.</p> <p>Europaparlamentet och det civila samhället förespråkar omfattande insatser från EU:s sida för att kontrollera export av teknik för it-övervakning (alternativ 4). Kommissionen och rådet medger att det finns behov av EU-insatser i denna fråga.</p>

C. De rekommenderade alternativens konsekvenser

Vad är nyttan med de rekommenderade alternativen (om sådana alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

Eftersom det inte finns någon officiell statistik över framställning och handel med varor med dubbla användningsområden och eftersom relevanta kvantitativa uppgifter huvudsakligen avser värdet och omfattningen på beviljade tillstånd, bygger konsekvensbedömningen av de särskilda åtgärderna till största delen på en kvalitativ analys.

Alternativ 3 inriktas på modernisering av det befintliga regelverket. Detta alternativ uppfyller de flesta särskilda målsättningarna och är bäst lämpat för att nå väsentliga framsteg i fråga om de allmänna målsättningarna, med undantag för målet att skydda de mänskliga rättigheterna. Alternativet skulle minska den administrativa bördan för exportörer och myndigheter och samtidigt förtydliga de centrala rättsliga bestämmelserna. Det skulle också göra kontrollerna effektivare och enhetligare inom EU och därmed både öka säkerheten och ge konkurrenterna på global nivå likvärdiga förutsättningar.

Alternativ 4 skulle lösa problemet med spridning av teknik för it-övervakning som utgör en risk för den internationella säkerheten samt de mänskliga rättigheterna om den missbrukas. Detta alternativ skulle införa robusta och flexibla kontroller av it-övervakningsteknik och skulle troligen ge en omfattande positiv inverkan på säkerheten och de mänskliga rättigheterna.

Vad är kostnaderna för de rekommenderade alternativen (om sådana alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

Alternativ 3 skulle på kort sikt medföra vissa tillkommande men övergående administrativa kostnader för medlemsstaternas myndigheter, men dessa kostnader skulle uppvägas av effektivitetsvinster och minskade administrativa kostnader när de nya bestämmelserna väl börjat tillämpas. För aktörerna skulle alternativ 3 leda till minskade administrativa kostnader.

Alternativ 4 skulle kunna öka den administrativa bördan för aktörer och myndigheter, såväl nationellt som på EU-nivå, eftersom ytterligare ett kontrollskikt tillkommer. Alternativet skulle även kunna leda till ny snedvridning av konkurrensen på global nivå, eftersom det inte går att se till att andra stora teknikleverantörer (Kina eller USA t.ex.) inför liknande kontroller. I den mån alternativ 4 skulle inriktas på viss specifik teknik skulle de negativa ekonomiska konsekvenserna dock begränsas till vissa specialiserade branscher med liten handelsvolym.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag?

Exportkontroller av varor med dubbla användningsområden berör en rad olika företag i olika branscher, däribland exportörer och tillverkare inom bland annat rymdindustrin, försvars- och säkerhetsindustrin, transport och navigation, telekom, kemi, elektronik, halvledarindustrin och datorindustrin. Ett antal små och medelstora företag är verksamma inom dessa sektorer. Inom försvarsindustrin (som även tillverkar varor med dubbla användningsområden) var till exempel 76,7 % av företagen år 2012 företag med färre än tio anställda.

De allra flesta som deltog i det offentliga samrådet ansåg att översynen av politiken för exportkontroller troligen skulle göra det lättare för små och medelstora företag att exportera varor med dubbla användningsområden. Aktörer inom industrin påverkas av förändringar av exportkontrollerna enbart om kontrollerna avser sådana varor med dubbla användningsområden som just de handlar med.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Alternativ 3 väntas leda till en minskad administrativ börda för medlemsstaternas tillståndsmyndigheter. Om nya exportkontroller av teknik för it-övervakning införs enligt alternativ 4 skulle detta kräva ytterligare administrativa resurser vid medlemsstaternas behöriga myndigheter.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

De positiva konsekvenser som kan väntas gäller förebyggande av kränkningar av de mänskliga rättigheterna, minskad snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden, likvärdiga förutsättningar på global nivå samt säkerhet.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Övervakningen av genomförandet kommer att ske i samarbete med medlemsstaterna. Årlig rapportering och uppgiftsinsamling ger en grund för att kunna övervaka och utvärdera tillämpningen och informera parlamentet och rådet.

Kommissionen kommer att utvärdera det föreliggande nya förslaget fem år efter ikraftträdandet för att bedöma dess faktiska konsekvenser samt utvärdera dess effektivitet och ändamålsenlighet.